

CRÒNICA

Repensar el catalanisme i «un nou marc per damunt de fronteres»: cap al nou Congrés de Cultura Catalana

La Jornada Nació XXI inicia el camí per debatre amb llums llargues sobre els grans reptes del país davant la globalització i la revolució digital

Els participants a la trobada per un nou Congrés de Cultura Catalana | ACN

PER PEP MARTÍ, Barcelona | 25 de març de 2023 a les 13:40 |

Com ha d'afrontar el futur la societat catalana? Com s'ha de **reubicar el catalanisme** en un món transformat per la globalització i la revolució digital? Com s'ha de definir una nova cultura nacional? El **Congrés de Cultura Catalana** dels anys 1975-77 van ser un esdeveniment d'enorme impacte que va assentar les bases de la Catalunya sorgida del franquisme. Aquest dissabte, en un acte a l'Escola del Treball, la Fundació Congrés de Cultura Catalana ha engegat el camí que ha de dur, en uns dos anys, a un nou Congrés de Cultura Catalana (CCC).

El lloc triat per a la trobada no ha estat atzarós. L'Escola del Treball és una de les institucions creades per la Mancomunitat, una mostra d'estructura d'Estat abans que Catalunya disposés d'una veritable autonomia. Un lloc que ara fa cent anys va rebre Albert Einstein, convidat per la Universitat Industrial. **Agustí Alcoverro**, president de la Fundació, ha explicat les línies generals del que vol ser el Congrés: "Volem repensar el país que tenim i el futur que desitgem, i fer-ho amb amplitud, transversalitat, llums llargues i sense sectarisme". Es vol que el procés de posada en comú de tots els debats aplegui tots els sectors professionals i tots els territoris de parla catalana.

La sessió de treball ha comptat amb la participació de prop de noranta professionals i acadèmics de tots els Països Catalans, amb figures com **Carme Junyent**, **August Gil Matamala**, **Teresa Cabré**, presidenta de l'IEC, **Teresa**

Fèrriz o **Antoni Furió**, que han debatut entorn quatre grans preguntes: com ens mantenim, com ens comuniquem, com ens cuidem i com ens cohesionem. Aquest matí, abans de les sessions de treball, un dels presents assenyalava un aspecte "positiu": "Hi ha molta gent que no conec". Una de les assistents, **Iolanda Batallé** (Llibreia Ona) mostrava optimisme: "Ens cal ara penetrar més en els segments de gent de vint anys i en el món digital".

Els historiadors Manuel i Mariona Lladonosa van explicar el que va ser el CCC a Una nova cultura per al poble. *El Congrés de Cultura Catalana i la modernització de la catalanitat: 1975-1977* (Enciclopèdia Catalana). **Jordi Amat** ha explicat molt bé la transcendència d'aquesta obra en aquest article. Amb un predomini d'un sector del professorat, l'activisme i la intel·lectualitat progressista, el Congrés va entomar una reactualització del catalanisme. Amat ho ha definit com "el llibre blanc de la ruptura catalana".

Aquest dissabte, Mariona Lladonosa ha estat a l'encontre. "Estem ara en un moment molt diferent al del 1975, ara es percep un sentiment de **decepció**. Però crec que hem d'aprofitar l'experiència d'aquell moment: en la perspectiva dels Països Catalans, en els àmbits concrets de treball, en la capillaritat sobre el territori. El Congrés pot ser **una gran oportunitat**". També l'historiador del País Valencià Antoni Furió, curador de l'obra de Joan Fuster, subratllava en concloure l'acte el context diferent de fa cinquanta anys: "No hi havia autonomies, hi havia només províncies, i al **País Valencià** hi ha gent que veu el Principat com un veí semblant a Múrcia, i això no pot ser". Furió ha assenyalat que per damunt de les fronteres entre autonomies, "hi ha una cosa que està per damunt i ens reuneix, que és la llengua i la cultura".

En la cloenda, Alcobarro i Esteve Plantada, que serà director del Congrés, han informat sobre els principals reptes detectats. En el marc de Com ens mantenim, s'ha parlat del diàleg intergeneracional, l'oportunitat del **hub tecnològic**, l'equilibri territorial i el compromís amb el combat climàtic, la difusió del dret civil entre la societat, que encara el desconeix, el repte que suposa la immigració i les desigualtats. En l'apartat de Com ens comuniquem, s'ha parlat de definir el projecte nacional a llarg termini. En el Com ens cuidem, s'ha tractat del tema de la salut i com organitzar el sistema socio-sanitari, l'equitat i la perspectiva de gènere. En el Com ens cohesionem, s'ha debatut entorn la recuperació del **concepte de Països Catalans** i generar un **nou marc mental fora de les fronteres** provincials, autonòmiques i estatals. S'ha parlat de "fer estimar la catalanitat i les diverses catalanitats".

Congressos en moments cabdals

El proper Congrés de Cultura Catalana serà el tercer. Els anteriors van tenir lloc en moments extraordinaris pel país. El 1906 es va celebrar el **Primer Congrés Internacional** de la Llengua Catalana, que va ser essencial per engegar la tasca de normativització del català que després va fer **Pompeu Fabra**. El que va ser considerat pròpiament el Primer Congrés de Cultura Catalana es va fer a inicis dels seixanta, en plena clandestinitat, amb una part de les sessions fetes a casa de **Joan Triadú**, que va presidir l'encontre, i una sessió als Escolapis de la ronda de Sant Antoni amb uns pocs centenars de participants.

El Segon Congrés de Cultura Catalana va ser una àmplia mobilització cívica i va deixar petjada just en l'inici de la Generalitat recuperada. Convocat a inicis del 1975, encara **amb Franco viu**, la junta del **Col·legi d'Advocats de Barcelona** en va ser el primer impulsor, i de seguida s'hi van anar adherint prop de 1.500 entitats, amb més de 12.000 inscrits i culminant en un seguit de sessions el 1977.

Aquell congrés va deixar petjada i està íntimament lligat a un moment d'efervescència creixent en la societat catalana, que anava des de l'activisme de l'oposició i l'**Assemblea de Catalunya** a les campanyes pel català. Va

passar per tots els territoris de llengua catalana i les seves conclusions van tenir efecte: es va aprovar engegar la normalització lingüística en tots els territoris dels **Països Catalans**, que el català fos la llengua vehicular a l'escola, afegint-hi marcs de referència provinents d'altres cultures de la modernitat, de l'ecologisme al feminisme o l'equilibri territorial.

La transversalitat cultural, territorial i ideològica és considerada un element essencial per a l'èxit del projecte. Com ho va ser el 1977, quan es va aconseguir la implicació del gruix dels sectors més dinàmics del país, amb un ventall de noms que anava de Josep Maria Castellet al món del **PSUC** i del **PSAN**, de Joan Miró a **Joan Fuster** i **Antoni Tàpies**, de **Muriel Casals** a un dirigent empresarial tan imprescindible com **Pere Duran Farell**. Ara el repte serà reunir una gran aliança de forces i sensibilitats entorn el futur de la nació sencera que parla català, la que va de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó. Feina no en faltarà.

📁 **ARXIVAT A:**

Cròniques

Cultura i Mitjans

crònica

catalanisme

Congrés de Cultura Catalana